

ENR 5.2 KAITSEVÄE HARJUTUS- JA TREENINGUALAD NING ÕHUKAITSETSOON

ENR 5.2 MILITARY EXERCISE AND TRAINING AREAS AND AIR DEFENCE IDENTIFICATION ZONE

1 Ajutiselt eraldatud alad (TSA) ja ajutiselt reserveeritud õhuruum (TRA)

Ajutiselt eraldatud alad (Temporary Segregated Areas - TSA) ja ajutiselt reserveeritud õhuruum (Temporary Reserved Airspace - TRA) on määratletud mõõtmetega õhuruumiosad, kus spetsiifiliste kasutajate (põhiliselt militaarkasutajad) tegevus nõuab õhuruumi reserveerimist kindlaksmääratud perioodi jooksul.

1.1 Ajutiselt eraldatud ala (TSA)

Ajutiselt eraldatud ala on piiritletud ala kontrollitud ja/või mittekontrollitud õhuruumis, mis on ajutiselt eraldatud kindlaksmääratud lennundusametkonnale eksklusiivseks kasutuseks ning millest muul lennuliiklusel läbi lennata pole lubatud.

1.2 Ajutiselt reserveeritud õhuruum (TRA)

Ajutiselt reserveeritud õhuruum on piiritletud ala kontrollitud õhuruumis, mis on ajutiselt eraldatud kindlaksmääratud ametkonnale eriomaseks kasutuseks ning millest on lubatud muud lennuliiklust lennujuhtimisloa alusel läbi juhtida ala ajutise valdajaga kokkulepitud tingimustel.

1.3 Lennuplaani puhvertsoonid (FBZ)

Kuna aktiivsest TSA-st pole lubatud läbi lennata, on eeltaktikaliselt broneeritavate TSA-de ümber defineeritud lennuplaani puhvertsoonid (Flight plan Buffer Zone - FBZ) IFR lendude planeerimiseks. FBZ aktiveeritakse alati koos vastava TSA-ga. Aktiivse FBZ vältimiseks saab lennu planeerimisel kasutada nii ATS-marsruutide võrgustikku kui ka [ENR 4.1](#)-s ja [4.4](#)-s avaldatud punkte. FBZ aktiveerimise korral saab IFR lende planeerida kuni FBZ piirini.

1.4 TSA-de/TRA-de aktiveerimisest informeerimine

TSAd/TRAde tegeliku kasutuse aja- ja kõrgusvahemikust teavitatakse eAUP/eUUP vahendusel või nõudmisel Eesti AMC kontaktidel ([ENR 1.9](#) punkt 9.4).

Märkus: Tabelis toodud alad on graafiliselt kujutatud lk [ENR TRA](#).

1 Temporary segregated areas (TSA) and temporary reserved airspace (TRA)

Temporary Segregated Areas (TSA) and Temporary Reserved Airspace (TRA) are airspaces of predefined dimensions within which activities require the reservation of airspace for the use of specific users (mainly military) during a determined period of time.

1.1 Temporary Segregated Area (TSA)

Temporary Segregated Area is an airspace temporarily segregated and allocated for the exclusive use of a particular user during a determined period of time and through which other traffic will not be allowed to transit.

1.2 Temporary Reserved Airspace (TRA)

Temporary Reserved Airspace is an airspace temporarily reserved and allocated for the specific use of a particular user during a determined period of time and through which other traffic may be allowed to transit under air traffic control (ATC) clearance.

1.3 Flight Plan Buffer Zones (FBZ)

Since active TSAs cannot be crossed, Flight plan Buffer Zones (FBZ) have been established for pre-tactically bookable TSA-s to accommodate IFR flight planning. An FBZ will be activated only with the corresponding TSA. IFR flights should flightplan to avoid an active FBZ using the ATS route system or waypoints published in [ENR 4.1](#) and [4.4](#) established for flight planning in Free Route Airspace. Flight plans can be filed up to the boundary of the FBZ when active.

1.4 Information About the Activation of TSAs/TRAs

Information about the actual period and height at which activities take place in TSAs/TRAs are notified via eAUP/eUUP or is available on request from AMC Estonia (contacts are given on page [ENR 1.9](#) p. 9.4).

Note: Graphical description of the areas listed in the table below is given on page [ENR TRA](#).

AJUTISELT ERALDATUD ALAD (TSA) TEMPORARY SEGREGATED AREAS (TSA)			
Tunnus ja rõhtpiirid <i>Identification and lateral limits</i>	Lennuplaani pühvertsoonide (FBZ) külgpiirid (kasutatakse ainult IFR lendude planeerimisel) <i>Lateral Limits of the Flight Plan Buffer Zones (FBZ) (for IFR Flight Planning Pur- poses only)</i>	Ülapiir Alapiir <i>Upper limit Lower limit</i>	Märkused Tegevuse aeg Tunnistamise võimalus (ADIZ) <i>Remarks Time of ACT Risk of interception (ADIZ)</i>
1	2	3	4
EETSA4 574715N 0270655E - 573800N 0263510E - 575430N 0260940E - 581205N 0251318E - 581625N 0251320E - 582247N 0254444E - 582200N 0264500E - 575503N 0271003E - 574715N 0270655E	EETSA4Z 581812N 0250158E - 582117N 0250545E - 582848N 0254242E - 582756N 0264840E - 582607N 0265352E - 575548N 0272153E - 574314N 0271635E - 573736N 0265716E - 573815N 0265435E - 573314N 0263656E - 573322N 0263032E - 575126N 0260303E - 575207N 0255511E - 580613N 0251410E - 580742N 0250459E - 581026N 0250157E - 581812N 0250158E	<u>FL 660</u> FL 95	AMC hallatav ala. Militaarlennutegevus. Tegevuse aeg AUP/UUP-ga. FL 295 kuni FL 660 aktiveeritakse ainult taktikaliselt. <i>Area managed by AMC. Military air operations. Time of ACT by AUP/UUP. BTN FL 295 and FL 660 activated tactically only.</i>
EETSA4A 580402N 0251558E - 581205N 0251318E - 575430N 0260940E - 573800N 0263510E - 574715N 0270655E - 573556N 0270227E seejärel piki Eesti ja Läti vahelist riigipiiri läände kuni <i>then West along State border between Estonia and Latvia to</i> 580402N 0251558E	-	<u>FL 660</u> FL 95	AMC hallatav ala. Militaarlennutegevus. Tegevuse aeg AUP/UUP-ga. FL 275 kuni FL 660 aktiveeritakse ainult taktikaliselt. <i>Area managed by AMC. Military air operations. Time of ACT by AUP/UUP. BTN FL 275 and FL 660 activated tactically only.</i>
EETSA5 590734N 0231227E - 591818N 0241325E - 591342N 0241539E - 585400N 0232600E - 590734N 0231227E	-	<u>FL 245</u> FL 95	AMC hallatav ala. Militaarlennutegevus. Aktiveeritakse ainult taktikaliselt. <i>Area managed by AMC. Military air operations. Activated tactically only.</i>
EETSA6 591342N 0241539E - 590504N 0242006E - 583600N 0224700E - 585400N 0232600E - 591342N 0241539E	-	<u>FL 245</u> FL 95	AMC hallatav ala. Militaarlennutegevus. Aktiveeritakse ainult taktikaliselt. <i>Area managed by AMC. Military air operations. Activated tactically only.</i>

2 Militaarõhusõidukite madallennu standardprotseduurid Eesti õhuruumis kiirusel üle 250 sõlme

2.1 Üldine

2.1.1 Antud militaarõhusõidukite madallennu standardprotseduurid (LLF SOP) on ettenähtud Eesti Õhuväe, NATO liikmesriikide ja teiste partnerriikide militaarõhusõidukite poolt sooritatavatele lendudele Eesti õhuruumis kõrgusvahemikus 500 kuni 2000 jalga AGL, kiirusel enam kui 250 sõlme IAS.

2.1.2 Militaarõhusõidukite madallennu standardprotseduuride originaaldokument on täies mahus kättesaadav Kaitseväe kodulehelt: <http://www.mil.ee/et/kaitsevagi/ohuvagi>

2.1.3 Madallendamise ja selle protseduuridega seonduvad tähelepanekud ja soovitusel esitada kirjalikult õhuväe lennuohutuse e-posti aadressile: flightsafety@mil.ee

2.1.4 Informatsiooni madallendudest ning madallennu sooritava õhusõiduki asukohast edastab tsiviillennuoperaatoritele sellekohasel järelpärimisel õhuväe õhuoperatsioonide juhtimiskeskus telefoni teel. Õhuväe õhuoperatsioonide juhtimiskeskus: Tel: 717 3404

2.2 Madallennualade kirjeldus

Eesti Kaitseväe kaitseennundusotstarbeline madallennusüsteem koosneb neljast (4) piiritletud territooriumist ehk madallennualast (vaata ENR 6 kaarti [ENR LFC](#)).

2 Standard Operational Procedures for Low Level Flying of Military Aircraft Greater Than 250 kt in Estonian Airspace

2.1 General

2.1.1 This low-level flight standard operating procedure (LLF SOP) for military jet aircraft is for flight units of the Estonian Air Force, NATO and other military partners, while flying between 500 ft and 2000 ft AGL, with airspeed over 250 kt IAS, in Estonian airspace.

2.1.2 The original document for standard operating procedures for military aircraft is available in full at the homepage of the Estonian Defence Forces: http://www.mil.ee/en/air_force

2.1.3 Any concern, observation or recommendation regarding low-level flying and the procedures should be sent to Estonian Air Force Flight Safety by email: flightsafety@mil.ee

2.1.4 Ämari Command and Reporting Post provides the information regarding low-level flying activity and the position of military aircraft to civil operators by phone when requested.

Ämari Command and Reporting Post:
Tel: +372 717 3404

2.2 Description of Low-level Flying Areas

There are four (4) low-level flying areas for military jet aircraft activities in the Estonian airspace (see ENR 6 chart [ENR LFC](#)).

2.2.1 Madallennualade rõhtpiirid:**2.2.1 Low-level Flying Areas Lateral Limits:****2.2.1.1 SW - Edela****2.2.1.1 SW - South-West**

Rõhtpiirid Lateral limits	<p>581111N 0242931E seejärel piki Tallinn-Riia maanteed (via Baltica) lõunasse kuni 575228N 0242253E seejärel piki Eesti ja Läti vahelist riigipiiri läände kuni 575300N 0242000E seejärel piki TALLINN FIR (päripäeva) kuni 575627N 0224227E - 580034N 0224728E seejärel piki KURESSAARE FIZ/RMZ (vastupäeva) kuni 581104N 0230022E - 582641N 0231952E - 582638N 0234044E seejärel piki rannikut kagusse kuni 581523N 0240920E seejärel piki PÄRNU RMZ (vastupäeva) kuni 581111N 0242931E</p> <p><i>581111N 0242931E then South along Tallinn-Riia road (via Baltica) to 575228N 0242253E then West along State border between Estonia and Latvia to 575300N 0242000E then along TALLINN FIR (clockwise) to 575627N 0224227E - 580034N 0224728E then along KURESSAARE FIZ/RMZ (counterclockwise) to 581104N 0230022E - 582641N 0231952E - 582638N 0234044E then South-East along coastline to 581523N 0240920E then along PÄRNU RMZ (counterclockwise) to 581111N 0242931E</i></p>
--	---

2.2.1.2 C - Kesk**2.2.1.2 C - Central**

Rõhtpiirid Lateral limits	<p>585809N 0235441E seejärel piki TALLINN TMA 1 (vastupäeva) kuni 592710N 0252851E seejärel piki Tallinn-Narva maanteed (E20) itta kuni 592523N 0261636E (Haljala lähedal) - 592129N 0262006E (Rakvere) seejärel piki Rakvere-Pärnu maanteed edelasse kuni 583243N 0245046E seejärel piki PÄRNU RMZ (vastupäeva) kuni 583119N 0240428E seejärel piki Pärnu-Lihula maanteed loodesse kuni 584106N 0234829E (Lihula) - 584218N 0234729E seejärel piki EER4 (vastupäeva) kuni 584547N 0235922E - 585809N 0235441E</p> <p><i>585809N 0235441E then along TALLINN TMA 1 (counterclockwise) to 592710N 0252851E then East along Tallinn-Narva road (E20) to 592523N 0261636E (near Haljala) - 592129N 0262006E (Rakvere) then South-West along Rakvere-Pärnu road to 583243N 0245046E then along PÄRNU RMZ (counterclockwise) to 583119N 0240428E then North-West along Pärnu-Lihula road to 584106N 0234829E (Lihula) - 584218N 0234729E then along EER4 (counterclockwise) to 584547N 0235922E - 585809N 0235441E</i></p>
--	---

2.2.1.3 E - Ida

2.2.1.3 E - East

<p>Rõhtpiirid Lateral limits</p>	<p>592523N 0261636E (Haljala lähedal) - 593113N 0263158E seejärel piki rannikut itta kuni 592538N 0273045E (Toila) - 592049N 0272422E (Jõhvi) seejärel piki Jõhvi-Tartu maanteed (E264) lõunasse kuni 590000N 0271339E - 585923N 0271411E seejärel piki rannikut (Peipsi järve lääne kallas, vastupäeva) kuni 584200N 0270900E seejärel piki TARTU FIZ/RMZ UPPER-it (vastupäeva) kuni 584204N 0260122E - 583947N 0255923E (Põltsamaa) seejärel piki Tartu-Tallinn maanteed loodesse kuni 585504N 0253645E (Mäo) seejärel piki Pärnu-Rakvere maanteed kirdesse kuni 592129N 0262006E - 592523N 0261636E</p> <p><i>592523N 0261636E (near Haljala) - 593113N 0263158E then East along coastline to 592538N 0273045E (Toila) - 592049N 0272422E (Jõhvi) then South along Jõhvi-Tartu road (E264) to 590000N 0271339E - 585923N 0271411E then along coastline (lake Peipsi west coast, counterclockwise) to 584200N 0270900E then along TARTU FIZ/RMZ UPPER (counterclockwise) to 584204N 0260122E - 583947N 0255923E (Põltsamaa) then North-West along Tartu-Tallinn road to 585504N 0253645E (Mäo) then North-East along Pärnu-Rakvere road to 592129N 0262006E - 592523N 0261636E</i></p>
--	--

2.2.1.4 S - Lõuna**2.2.1.4 S - South**

Rõhtpiirid Lateral limits	<p>583243N 0245046E seejärel piki Pärnu-Rakvere maanteed kirdesse kuni 585504N 0253645E (Mäo) seejärel piki Tallinn-Tartu maanteed kagusse kuni 583947N 0255923E (Põltsamaa) seejärel lõunasse kuni 583639N 0255802E seejärel läände kuni 583708N 0255007E seejärel lõunasse kuni 583430N 0254856E seejärel kagusse kuni 583312N 0255607E seejärel piki TARTU FIZ/RMZ UPPER-it (vastupäeva) kuni 580116N 0260313E seejärel piki Väike-Emajõgi lõunasse kuni 575107N 0260804E seejärel piki Tartu-Valga maanteed edelasse kuni 574656N 0260136E (Valga) seejärel pikki Eesti ja Läti vahelist riigipiiri läände kuni 575228N 0242253E seejärel piki Riia-Tallinn maanteed (via Baltica) põhja kuni 581111N 0242931E seejärel piki PÄRNU FIZ/RMZ-i (vastupäeva) kuni 583243N 0245046E</p> <p><i>583243N 0245046E then North-East along Pärnu-Rakvere road to 585504N 0253645E (Mäo) then South-East along Tallinn-Tartu road to 583947N 0255923E (Põltsamaa) then direct South to 583639N 0255802E then direct West to 583708N 0255007E then direct South to 583430N 0254856E then direct South-East to 583312N 0255607E then along TARTU FIZ/RMZ UPPER (counterclockwise) to 580116N 0260313E then South along river Väike-Emajõgi to 575107N 0260804E then South-West along Tartu-Valga road to 574656N 0260136E (Valga) then West along State border between Estonia and Latvia to 575228N 0242253E then North along Riia-Tallinn road (via Baltica) to 581111N 0242931E then along PÄRNU FIZ/RMZ (counterclockwise) to 583243N 0245046E</i></p>
--	---

2.3 Madallennualade kasutamise põhimõtted**2.3 Principles for Low-level Flying****2.3.1 Madallende sooritatakse ainult VMC tingimustes.****2.3.1 Low-level Flight can be Executed Only in VMC Conditions.****2.3.2 Kiirusepiirangud****2.3.2 Speed Limitations**

2.3.2.1 Maksimaalseks lubatud lennukiiruseks on Mach 0.9, kuid mitte kiiremini kui 550 kt IAS.

2.3.2.1 Maximum airspeed allowed is Mach 0.9, but airspeed will not exceed 550 kt IAS.

2.3.2.2 Järelpõletit ei kasutata madallennu ajal, välja arvatud erivajadusel treeninglennul, hädaolukorras ja/või autoriseeritud demolennul.

2.3.2.2 With the exception of essential training needs, emergencies and/or authorised displays, reheat/afterburner will not be used during the low-level flying.

2.3.3 Nõuded ja piirangud madallennu sooritamisel

2.3.3.1 Madallennualas opereerimisel peavad õhusõidukitel olema navigatsioonituled sisse lülitatud.

2.3.3.2 Ühte madallennuala võib korraga kasutada ainult kaks paari õhusõidukeid.

2.3.3.3 Aktiivsete kaitsevahendite (näiteks: chaff/flares) puistamine on keelatud.

2.3.3.4 Lennuväljade suhtes (loetletud Eesti AIP [AD 1.3](#)), mis paiknevad aktiveeritud madallennualades, tuleb arvestada seal toimuva lennutegevusega ja lend tuleb sooritada mitte lähemal kui horisontaalselt 1 NM kaugusel lennuväljast v.a kui selleks on saadud vastava lennuvälja haldaja kirjalik luba.

2.3.3.5 Lendamist lennuspordi- ja meelelehtusalade (AIP [ENR 5.5](#)) piirile lähemal kui 1 NM tuleb vältida.

2.3.3.6 Madallennu sooritamist peab vältima tihedasti asustatud elamispiirkondade ja rahvakogunemiste kohal mitte madalamal kui 300 m (1000 jala) kõrgusel arvates õhusõidukist 600 m raadiuses olevast kõrgeimast takistusest.

2.3.4 Navigatsiooni hoiatused

2.3.4.1 Madallennu ajal tuleb eemale hoida asustatud aladest, tööstuslikest piirkondadest, tsiviillennuväljadest, looduskaitsealadest, tundliku faunaga aladest jms (vt Estonian AIP [ENR 5](#)).

2.3.4.2 Veesõidukeid ja hõljukeid vältida horisontaalselt 1 NM.

2.4 Madallennualade aktiveerimine

Kasutatavad alad aktiveeritakse NOTAM-iga mitte hiljem kui 1 tööpäev enne madallendu.

2.5 Raadioside

Tsiviilõhusõidukitele lennuinformatsiooni edastamise eest madallennu kestvuse ajal vastutab Tallinna piirkondlik lennujuhtimisüksus (Tallinn ACC) või Tallinna lähenemislennujuhtimisüksus (Tallinn APP), olenevalt kumma üksuse vastutusalas lend toimub.

2.3.3 Requirements and Restrictions During Low-level Flying

2.3.3.1 During low-level flight, aircraft navigation lights shall be turned on.

2.3.3.2 Only two pairs of aircraft are allowed into each low-level flying area simultaneously.

2.3.3.3 The use of chaff/flares is prohibited.

2.3.3.4 Aerodromes (listed in Estonian AIP [AD 1.3](#)) located inside an activated low-level flying area shall be avoided by 1 NM horizontally, unless a written agreement has been made with the airfield administration.

2.3.3.5 Aerial sporting and recreational activities areas (Estonian AIP [ENR 5.5](#)) will be avoided by 1 NM at all times.

2.3.3.6 During low-level flight flying should be avoided over the congested areas of settlements or over an assembly of persons at a height less than 300 m (1000 ft) above the highest obstacle within a radius of 600 m from the aircraft.

2.3.4 Navigation Warnings

2.3.4.1 During low-level flight, restricted areas, danger areas, populated areas, civil airfields, national parks, areas with sensitive fauna, and etc., shall be avoided (See Estonian AIP [ENR 5](#)).

2.3.4.2 Civil vessels must be avoided horizontally with a minimum distance of 1 NM.

2.4 Activation of Low-Level Flying Areas

Low-level flying areas will be activated by NOTAM not later than 1 working day before the low-level flight.

2.5 Communication

Tallinn Area Control Center (Tallinn ACC) or Tallinn Approach Control (Tallinn APP) are responsible for provision of the information for civil aircraft pilots during low-level flying activities, depending in who's area of responsibility the flight takes place.